

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 477. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm25701/facsimile.pdf (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Fjattede dag ad efter en fort Rytter-Kægtning, saa det var først
 paa den anden Side af Po, efterat den anden Borger-Mester
 (Sempronius) var kommen til Forstærkning, at det paa Winter-
 Solhverv-dagen kom til et Hoved-Slag, hvori det Hanni-
 bali mislede, paa Een nær, alle sine Elephanter, men
 vandt en glimrende Seier*). Det blev heller ingenlunde den
 Eneste, thi før endnu den 14de Olympiade var ude, havde
 han vandt tre Hoved-Slag: Et i hver Deel af Ita-
 lien, som de Gamle benævnde efter Floden Trebia, Soen
 Thrasimene og den lille By Cannæ, men som vi
 gier bedst i at kalde op efter Piacenza i Lombardiet, Pe-
 rugia i Kirke-Staten og Floden Pantò (Ausido) i Apu-
 lien. Alle disse Nedrigs var imidlertid for Romerne hvad
 Grækerne kaldte „Kalametiske Seiere,“ saa Mødet
 lyndes at lige, alt som Magten sank, hvad dog ei vil sig-
 andt, end at de fælte, de var dog i Grunden de Stær-
 keste, og tabte kun Slagene, dels ved Uheld og dels ved
 deres egen Hidsighed, som Hienken var ledslindig og slog nok
 til at drage Forberet af. Da derfor det første Slag var tabt,
 paastod Romerne ikke blot, det var kun et Blænd-Værk,
 men vüste, ved at sinde Forstærkning baade til Sicilien
 og Sardinien, de troede det virkelig**). Slaget ved Pe-
 rugia-Søen, hvori Borger-Mesteren Flaminius, Ma-
 murus Diktator, selv led i Græsset, og Kongen af Hæren
 næstes dag efter til at overgive sig, var vel alt for snart et
 Nederlag, til at lade sig misliende; men det var dog kun Pe-
 desen der blev modfalden, da Duer-Diktatoren (Pratoren)
 Pomponius ubraabte kort og spndig: „Romere! vi har
 tabt et stort Slag,“ thi selv, kunde Man allerede paa det godt
 høre, havde han ingenlunde tabt Fatningen eller Haab om
 bedre Læder, og det havde den Fabius ligesaa lidt, der nu ud-

*) Polyb III. 65—74. Helius XXI. 45—48. 51—56.

***) Polyb III. 75.

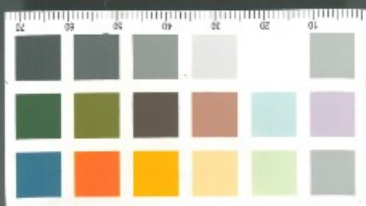

nævnedes til Magthaver (Diktator) og erholdede sig Hæders-Navnet „Mæxterer“ (Maximus)*). Fabius indvane nemlig snart, at Hannibal var ham langt overlegen baade i Røstere og Krigs-Konst, saa det var Daarskab at møde ham i aabent Mark, men at han, for hvem ikke en eneste Stad, efter to glimrende Seire, havde aadnet sine Pætte, maatte nødvendig blive maet, naar han bestandig holdtes varm og sugedes ved Leilighed, og Fabius var Herre nok over sig selv, til uretskelig at blive denne sin Anstuelse tro, uagtet Man baade paa Torvet og i Løken kaldte ham „Mæle-Pott“ (cunctator) og hans egen Stabs-Overske (magister equitum o: Ritmester) Minutius vovde sin Wittighed paa ham, sigende: Diktatoren stiler saa høit, ved at trække om med os paa Hjertene, at han ventelig tilsidst farer til Himmels, hver Hannibal er ssi nok for at finde ham**). Saa floj og Inghmodig var deris mod den Romerske Pobel naturligvis ikke, saa da Fabius ikke vilde lade sig slaar, blev han, der vilde det, Minutius, paa en uhort Waabe gjeet til hans Ligs-Mand, og alle hvad den store Romer kunde udrette, var at udrette Minutius af Hannibals Meer, hvort han faldt, saafnart han blev sin egen Herre. Det berømte Optin, som Livius us i denne Aaledning fildrer, da Minutius, sendecknus set, skal have kaldt Fabius „Fader“ og kallet sig i hans Arme, seer Man godt af Pops's Fortælling, har aldrig fundet Sted, uden maaffes i et Ennisk Drama, og Almuen vedblev at strige paa „Laurbær“, saa Kadet maatte befale det folgende Mars-Borge-Mæstere at løvde et Hoved-Slag, som ferde til det berømte Næderlag ved Cannæ***). Naar Livius derfor vakter hele Støphen paa Slagter-Svenden, Terentius Barre, da seer han ster Uret, uden forsaavidt han er-

*) Polob III. 81—88, Livius XXI. 63, XXII. 3—8.

**) Polob III. 89—95, 102—8, Livius XXII. 11—18, 23—30.

***) Plutarchs Fabius.

lig havde ført Pabliens Sprog, var den Æ Bergs-Mester og fød for Egypten den Dag, Slaget vovedes; thi Man har hos Pabli en bogfaa en Opmauntrings-Tale til Hæren af „Maadrius“ Bergs-Mester, *Milius*, der kærtlig viser, at *Hannibal* skulde gives Leilighed til at hovers endnu engang, saa det er kun En af hans sædvanlige Narrs-Stræger, naar *Livius*, istedenfor den, giver os en lang Tale af *Fabius* til *Milius* om at giere som han*). Vel er det sandt nok, at den Dag *Terentius* havde saameget Mod paa Slaget, at han knap kunde hie til det blev lyst, havde *Milius* slet intet, men det kom her aabenbar slet ikke an paa Dagens, der alle var ulykkelige for de gamle Romerske Fjeld-Hæver, som i Marken vilde maale sig med *Hannibal*, skøndt de ligesaa godt kunde anstillet et Væddeløb mellem deres Fod-Folk i fuld Rüstning og de Numidiske Ryttere. Man skolede vel denne Gang paa Mængden, thi Romerne, der skolede at føre en heil Krig med een Bergs-Mester, 10 Legioner (hvedes 10000 Mand) og en Stump Vands-Torvante, havde nu ret grebet sig an, saa begge Bergs-Mestere, med otte Legioner, og i Alt 80000 Fod-Folk og 6000 Ryttere var samlede paa ren Plet, men det gjorde dog kun Blod-Badet større og Lærdommen byrere; thi Man siger, der faldt hvedes 70000 Mand i det Slag paa *Comenes* Fjeld, og sad det end vares overbevist, saa kunde ogsaa det Halve, der sikkert faldt, være mere end nok**). Høle to Romerske Legioner, som *Milius* maakte for dog at redde Noget, havde ladt blive i *Paisren*, og som *Terentius* synes reent at have glemt, da han alleveild med halvfjerdsindstyve Ryttere slogtede til *Benofa*, overgav sig efter Slaget uden Modstand, og selv den Unbtagslø, *Livius* giør med *Sempronius*

*) Polyb. III. 109—10. Strab. XXII. 14—40.

**) Polyb. III. 111—19. Strab. XXII. 40—50.

Tubitannus og ser hundrede Mand, der skal have
 slægt sig igennem, er nok kun „hvad han ønskede,“ siden
 det skrives med Polybs's Beestilling; men detom er
 Begge enige, at Raadet herfor vilde koste sandanne
 Fanger eller engang tillade dem at gjøre det selv, og Polyb
 har da sikkert Ret i, at Raadets Standsagtighed og Sjæle-
 sigte nedseiede Hannibal mere, end Kongens Fald og
 Døds kunde glæde ham*). At han derfor ikke, som hans
 Nemesler Mahabal skal have foreslaaet og mange
 Ridder af „Gaase-Hirten“ i alt Fald bagester raadede ham,
 gik usfortvært løs paa Rom, deri var han vist lovlig undskyldt,
 naar han ikke vilde forspilde det Eufros, Sireen ved Dfanto
 kunde skænke ham: Besiddelsen af Stor-Grækenland
 og af Capua, dengang trignet for Verdens øpperste Stad,
 næst efter Rom og Karthago**. Et ganske andet
 Spørgsmaal er det: hvæder Hannibal ikke strax sin Fa-
 rent gik over til Sicilien, som rimeligvis vilde været et
 vist og let Væde og trostret Karthago over alle Uheld i
 den første Puniske Krig; thi serdi Hannibal ikke
 prøvede paa det Messer-Sinke, men drømde, sent vi ser af
 Meer end hans Forbund med den Makedoniske Konge,
 lig Pyrrus, om Italiens Throne, derfor tabde
 han ved Zama alle de Laurbær, han vandt banded ved Tre-
 bina, Thrasimene og Cannæ, og derfor maas vi nu
 overlade ham som en Lykke-Hjæter til sin æventyrlige Skæbne,
 medens vi med Marcellus gaas over til Sicilien. Dog
 er selv denne Bemærkning, trods al sin tilfønelabende Stun-
 dighed, kun Rikket til paa en god Maade at kiste Hanni-
 bal frit; thi var det Ræet, hvad vi maas kalde høfstrimeligt,
 da havde Historien gaaet Krebs-Gang, som er imod dem

*) Polyb VI. 66, Livius XXII. 56—61.

**) Polyb III. 119, Livius XXII. 61.

Natur og som den derfor under ingen Betingelse gier, saa der er en dybere Grund, hvorfor Hannibal maatte trække om i Italien, mens Romerne fuldenkte Siciliens Erobring og Kartaginensærne i Spanien opdrog en Romersk Hælds-Herre til at slaae dem selv i Afrika.

Marcellus skal allerede, som en GranHolding, have udmærket sig i den første Puniske Krig, men havde dog i alle Maader bundet sit Navn (han hebd eller Marcus) som Martis-Søn, fra Gallerne, hvis Konge, Viridomarus, han slog med egen Haand og førde hans guldne Rustning, sat paa et Skabillen, stabselig i Triumph, og Noget af det Forste, Romerne gjorde efter Blod-Badet ved Cannæ, var ikke blot, ligesom i Galler-Krigen, levende at begrave Graeber og Galler paa Øpen-Torvet, men ogsaa at kalde Galler-Stræfken, Marcellus, tilbage fra Sicilien, hvor han hidtil havde haft sin Post *). Saa snart Fabius og han imidlertid havde lært Hannibal, at Romerne kunde endnu i mange Aar holde ham Stangen, naa de opgav den seifangsgeftige Hæe at fide ham paa Hovedet, maatte Marcellus over til Sicilien, hvor det begyndte at see galt ud, thi Romerne havde ikke naant at lægge Besætning i Syrakus, saalænge deres gode gamle Ven, Hiero, levede og vogtede sig saa omhyggelig for at give mindste Anledning, og vel havde de, paa Nøjet om hans dødelige Afgang, strax sendt en Flaade derhen ad, for heller at være i Visse end i Vov, men ved Fjorberget Pachynum (Pacharo) hørde de, han levede endnu og vendte derfor mere adslæmblig end forfigtig tilbage til Lilybæum. Nu lagde nemlig Hiero sig til at døe i den forspredte Tid efter Slaget ved Cannæ, og da de Romerske Gesandter kom til hans Sønne-Søn Hieronymus, der skulde ærve ham, for dog i det Mindste at ferne Forbundet, var Drenngen uartig nok til at soare: han betlagode de stak

*) Livius XXII. 57. Plutarch's Marcellus.

